

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKiK W GDAŃSKU

RGD.61-8/13/HK

Gdańsk, dnia 31 grudnia 2013r.

DECYZJA NR RGD.39/2013

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późniejszymi zmianami), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego, z urzędu, przeciwko przedsiębiorcy Telewizja Kablowa „Lębork” Spółka z o.o. z siedzibą w Lęborku, działając imieniem Prezesa Urzędu ochrony Konkurencji i Konsumentów,

- I na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 z późniejszymi zmianami), uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i art. 24 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy, działanie przedsiębiorcy Telewizja Kablowa „Lębork” Spółka z o.o. z siedzibą w Lęborku polegające na stosowaniu:

- [1] we wzorcu umowy pn. „Regulamin świadczenia usług telekomunikacyjnych przez Telewizję Kablową +Lębork+ Sp. z o.o.” postanowień o treści:

[i] „Dostawca Usług nie ponosi odpowiedzialności za: [...] nieprawidłowe funkcjonowanie Usługi dostępu do Internetu uniemożliwiające transfer danych, niezależnie od Dostawcy Usług.” (Rozdział III Warunki świadczenia usług, § 7 Usługa dostępu do Internetu, ust. 4 pkt b),

[ii] „Dostawca Usług nie ponosi odpowiedzialności za brak sygnału telekomunikacyjnego w Sieci lub nienależytą jego jakość wynikające z:

- a. przyczyn leżących poza Siecią, m.in. z powodu awarii zasilania energetycznego,
b. innych przyczyn niezawinionych przez Dostawcę Usług, takich jak siła wyższa, działalność osób trzecich, za które Dostawca Usług nie ponosi odpowiedzialności [...]” (Rozdział III Warunki świadczenia usług, § 14 Odpowiedzialność Dostawcy Usług, ust. 2),

- [2] we wzorcu umowy pn. „Regulamin świadczenia usług telekomunikacyjnych przez Telewizję Kablową +Lębork+ Sp. z o.o.” postanowienia o treści:

„Odszkodowania i obniżenie Opłat Abonamentowych następuje na wniosek Abonenta w trybie postępowania reklamacyjnego określonego w § 11, przy czym w wypadku Awarii pod warunkiem zawiadomienia o niej Dostawcy usług za pomocą jednego z dostępnych kanałów kontaktu w trakcie jej trwania. W takim wypadku odszkodowanie i obniżenie Opłat Abonamentowych naliczane jest od dnia zgłoszenia.” (Rozdział III Warunki świadczenia usług, §14 Odpowiedzialność Dostawcy Usług, ust. 7),

- [3] we wzorcu umowy pn. „Cennik usług telekomunikacyjnych świadczonych przez Telewizję Kablową +Lębork+ Sp. z o.o.” postanowień o treści:

[i] „Kara umowna za udostępnienie usługi telewizji kablowej poza lokal - 50 krotność abonamentu”, (Opłaty windykacyjne),

- [ii] „Kara umowna za udostępnienie usługi Internetu poza lokal - 50 krotność abonamentu”, (Opłaty windykacyjne),
- [iii] „Kara umowna za podłączenie większej liczby komputerów niż określonych w Parametrach Technicznych - 50 krotność abonamentu” (Opłaty windykacyjne),
- [iv] „Kara umowna za korzystanie z usług Dostawcy Usług w sposób nieuprawniony - 50 krotność abonamentu” (Inne opłaty),

uznanych za niedozwolone i wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z późniejszymi zmianami), m.in. pod numerami: 797, 1163 i 1337 [1], 1169 [2] oraz 1561 i 1791 [3i-iv],

i nakazuje się zaniechanie stosowania tych praktyk;

- II na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 z późniejszymi zmianami), w związku z naruszeniem zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie wskazanym w punkcie I decyzji administracyjnej, nakłada się na przedsiębiorcę Telewizja Kablowa „Lębork” Spółka z o.o. z siedzibą w Lęborku karę pieniężną w wysokości 3.183 zł (słownie: trzy tysiące sto osiemdziesiąt trzy złote), płatną do budżetu państwa;
- III na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 80 tej ustawy oraz na podstawie art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2000r. Nr 98, poz. 107 z późniejszymi zmianami), w związku z art. 263 ust. 1 tej ustawy i 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, postanawia się obciążyć przedsiębiorcę Telewizja Kablowa „Lębork” Spółka z o.o. z siedzibą w Lęborku kosztami postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, które kończy niniejsza decyzja administracyjna, w kwocie 19,00 zł (słownie: dziewiętnaście złotych), i zobowiązuje do ich zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

UZASADNIENIE

- [1] W trakcie postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, pod sygnaturą akt RGD.405-37/12/13/HK, w przedmiocie wstępnego ustalenia, czy wzorce umów (umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, regulaminy świadczenia usług telekomunikacyjnych, cenniki) stosowane przez wybranych przedsiębiorców telekomunikacyjnych mających siedziby na terenie właściwości miejscowej Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku, tj. na terenie województw pomorskiego i zachodniopomorskiego, nie naruszają przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 z późniejszymi zmianami) w sposób uzasadniający wszczęcie przeciwko tym przedsiębiorcom postępowań w sprawie stosowania przez nich praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, pozyskano m.in. przekazane Prezesowi Urzędu przez przedsiębiorcę Telewizja Kablowa „Lębork” Spółka z o.o. z siedzibą w Lęborku wzorce umowy pn. „Umowa abonencka na świadczenie usług telekomunikacyjnych przez Telewizję Kablową +Lębork+ Sp. z o.o.” (odrębnie - dostawa Internetu i telewizji kablowej), „Regulamin świadczenia usług telekomunikacyjnych przez Telewizję Kablową +Lębork+ Sp. z o.o.” oraz „Cennik usług telekomunikacyjnych świadczonych przez Telewizję Kablową +Lębork+ Sp. z o.o.”.
- [2] Zważywszy na to, że analiza ww. dokumentów ujawniła, iż postanowienia wzorców umowy wymienione w punkcie I sentencji decyzji administracyjnej mogą być uznane za tożsame z postanowieniami niedozwolonymi, wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z późniejszymi zmianami), np. pod numerami: 797, 1163 i 1337, 1169 i 2051 oraz 1561 i 1791, Prezes Urzędu postanowił o zakończeniu postępowania wyjaśniającego i wszczęciu wobec tego przedsiębiorcy i w tym zakresie, z dniem 29 maja 2013r., na podsta-

wie postanowienia nr 132, postępowania w sprawie podejrzenia stosowania przez niego praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

- [3] Odpowiadając na zawiadomienie o wszczęciu postępowania TK „Lębork” podniosła, przy piśmie z dnia 14 czerwca 2013r., doręczonym w dniu 17 czerwca 2013r., iż „zapoznała się z treścią postanowień uznanych za niedozwolone i wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy pod numerami wskazanymi przez UOKiK, tj. 797, 1163, 1337, 1169, 1561 i 1791, i musi stwierdzić, że w jej opinii postanowienia te nie są tożsame z tymi zastosowanymi przez Spółkę w Regulaminie świadczenia usług telekomunikacyjnych [...]”.

Argumentując na rzecz takiego stanowiska przedsiębiorca stwierdził m.in., iż:

- „[w] § 7 ust. 4 pkt b Regulaminu jest mowa o nieponoszeniu odpowiedzialności w przypadku nieprawidłowości w funkcjonowaniu sieci niezależnej od Dostawcy Usług, a w § 14 ust. 2 o braku odpowiedzialności Dostawcy Usług w przypadkach niezawinionych przez Dostawcę, klauzula natomiast 797 mówi o nieponoszeniu odpowiedzialności za działanie innych operatorów (czego Regulamin Spółki nie wskazuje), a także w klauzuli 1163 wskazuje się na jakiegokolwiek zakłócenia w sieci (w Regulaminie jedynie na zawinione)”, zatem „[b]rzmienie treści Regulaminu różni się od brzmienia klauzul przywołanych przez UOKiK jako podstawa uznania zapisów w Regulaminie za niedozwolone.”,
- „[k]olejne zakwestionowane postanowienie Regulaminu to § 14 ust. 7 mówiący o odszkodowaniu i obniżeniu opłat abonamentowych w przypadku Awarii pod warunkiem zawiadomienia o niej Dostawcy Usług za pomocą jednego z dostępnych kanałów kontaktu. Klauzula, która rzekomo miałaby być tożsama z tym zapisem mająca numer 1169 wskazuje jedynie na konieczność pisemnego zgłoszenia. Postanowienie Regulaminu wskazuje wszelkie możliwe sposoby, dogodne dla Abonenta, by zgłosić jakiegokolwiek nieprawidłowości. Może forma to być forma pisemna, elektroniczna, telefoniczna bądź ustna.”,
- „[o]dnosząc się [...] do kwestii kar umownych zastosowanych w Cenniku usług telekomunikacyjnych [...] Spółka uważa, że również te zapisy różnią się od klauzul pod numerami 1561 oraz 1791, bowiem klauzule nie określają wprost jaka będzie wysokość kary, przez co abonent może z tej samej podstawy prawnej zapłacić różne wysokości kar, w zależności od prawdopodobnie swobodnego uznania dostawcy usług. W przypadku naszego cennika sprawa wygląda odmiennie, bowiem są konkretnie i sztywno określone wysokości kary za niedotrzymanie przez abonenta postanowień umowy i narażanie spółki na szkodę.”,
- „[...] nie uważa, że zapisy w Regulaminie bądź Cenniku były tożsame z treścią wskazanych [...] klauzul”, co mając na uwadze podnosi, iż „powyższe wyjaśnienia pozwolą zakończyć sprawę w sposób polubowny, bowiem Spółka nie chciałaby ponosić negatywnych konsekwencji swojego działania w dobrej wierze i zawsze z dbałością o klienta”.

- [4] Z kolei, przy piśmie z dnia 2 lipca 2013r., doręczonym w dniu 5 lipca 2013r., TK „Lębork” przekazała Prezesowi Urzędu „Zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy od dnia 1 stycznia 2012 do dnia 31 grudnia 2012” (PIT-8) oraz „Sprawozdanie finansowe za rok 2012”.

Jak wynika z powołanego wyżej „Zeznania ...”, przedsiębiorca uzyskał w roku 2012 przychód w kwocie ██████████ zł.

- [5] Mając na uwadze okoliczność, iż w postanowieniu nr 84 z dnia 5 kwietnia 2013r. stanowiącym podstawę wszczęcia pod sygnaturą akt, jak wyżej, postępowania w sprawie domniemanego naruszenia przez TK „Lębork” zbiorowych interesów konsumentów:

- wskazano, jako zbieżne z postanowieniem kwestionowanym w punkcie [2] sentencji tego postanowienia, postanowienie wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego, pod numerem 2051, gdy, tymczasem, postanowienie wpisane pod tym numerem dotyczy daty wniesienia reklamacji, a postanowienie stosowane przez przedsiębiorcę dotyczy kwestii ograniczenia odpowiedzialności przedsiębiorcy przez arbitralne wyznaczenie przez niego daty początkowej ponoszenia tej odpowiedzialności, niezwiązanej wprost ze zdarzeniem powodującym odpowiedzialność,

- zakwestionowano, w punkcie [3] sentencji tego postanowienia, nie tylko postanowienia dotyczące pobierania przez ww. przedsiębiorcę kar umownych, uznane za niedozwolone i wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego, SAMODZIELNIE, ale także postanowienia pozostające z nimi w ścisłym związku, choć do rejestru jednak niewpisane,

Prezes Urzędu postanowił zmienić postanowienie nr 84 z dnia 5 kwietnia 2013r. w sposób, który te okoliczności uwzględnił.

- [6] Pismem z dnia 29 listopada 2013r. Prezes Urzędu poinformował TK „Lębork” o zakończeniu postępowania dowodowego i możliwości zapoznania się z materiałem zebrany w sprawie; z możliwości zapoznania się z aktami postępowania przedsiębiorca nie skorzystał, natomiast pismem z dnia 16 grudnia 2013r., doręczonym w dniu 23 grudnia 2013r., wypowiedział się w przedmiocie „zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań”, ponawiając argumentację zawartą w piśmie z dnia 14 czerwca 2013r., doręczonym w dniu 17 czerwca 2013r.

W TRAKCIE POSTĘPOWANIA, KTÓRE KOŃCZY NINIEJSZA DECYZJA ADMINISTRACYJNA, PREZES URZĘDU USTALIŁ STAN FAKTYCZNY, JAK NIŻEJ.

- [7] Telewizja Kablowa „Lębork” Spółka z o.o. z siedzibą w Lęborku została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000127359, na potwierdzenie czego przedsiębiorca przedłożył odpis aktualny z Krajowego Rejestru Sądowego wg stanu na dzień 23 sierpnia 2012r., natomiast do Rejestru Przedsiębiorców Telekomunikacyjnych pod numerem 1779, na potwierdzenie czego przedsiębiorca przedłożył „Zaświadczenie o wpisie do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych” wystawione przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej z datą 13 czerwca 2012r.

Stosownie do treści wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego jako przedmiot działalności przedsiębiorcy wymienia się m.in.:

- nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych,
- telekomunikację, działalność związaną z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązaną,
- działalność usługową w zakresie informacji.

Z kolei, stosownie do treści wpisu do Rejestru Przedsiębiorców Telekomunikacyjnych, przedsiębiorca może na obszarze gminy Miasta Lębork oraz gminy Cewice m.in.:

- dostarczać sieć telekomunikacyjną jako publiczną sieć telekomunikacyjną przeznaczoną do rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych (TVK)/drogą kablową,
- świadczyć usługi telekomunikacyjne polegające na rozprowadzaniu lub rozpowszechnianiu programów radiofonicznych lub telewizyjnych oraz zapewnianiu dostępu do sieci Internet.

- [8] W ramach działalności telekomunikacyjnej TK „Lębork” stosuje w obrocie z konsumentami wzorce umowy pn. „Umowa abonencka na świadczenie usług telekomunikacyjnych przez Telewizję Kablową +Lębork+ Sp. z o.o.” (odrębnie - dostawa Internetu i telewizji kablowej), „Regulamin świadczenia usług telekomunikacyjnych przez Telewizję Kablową +Lębork” Sp. z o.o.” oraz „Cennik usług telekomunikacyjnych świadczonych przez Telewizję Kablową +Lębork+ Sp. z o.o.”, w których znalazły się m.in. postanowienia zakwestionowane przez Prezesa Urzędu, wymienione w punkcie I sentencji decyzji administracyjnej, tożsame z postanowieniami uznanymi za niedozwolone i wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego, o treści:

- „Operator nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usług wynikłe z faktu niewłaściwego funkcjonowania sieci telekomunikacyjnych innych operatorów telekomunikacyjnych.” (wyrok SOKiK z dnia 14 marca 2005r., sygnatura akt AmC 21/04, numer postanowienia w rejestrze: 797),

- „Usługodawca nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek zakłócenia działalności sieci, wynikające z działania siły wyższej, lub pracy nadajników w pobliżu sieci Usługodawcy oraz awarie łącz Innych Operatorów.” (wyrok SOKiK z dnia 12 marca 2007r., sygnatura akt XVII AmC 1/07, numer postanowienia w rejestrze: 1163),
- „Operator nie ponosi odpowiedzialności za szkody i awarie powstałe w wyniku zdarzeń losowych (...) pozostających poza wpływem i kontrolą Operatora (np. wyładowania atmosferyczne, awarie urządzeń nadawczych nadawców itp.).” (wyrok SOKiK z dnia 24 listopada 2006r., sygnatura akt XVII AmC 163/05, numer postanowienia w rejestrze: 1337).
- „Za moment, od którego liczona jest przerwa w braku sygnału przyjmuje się datę pisemnego zgłoszenia.” (wyrok SOKiK z dnia 12 marca 2007r., sygnatura akt XVII AmC 1/07, numer postanowienia w rejestrze: 1169),
- „W przypadku, o którym mowa w pkt. 6.4.2, Operator może domagać się ponadto od Abonenta zapłata odszkodowania w wysokości abonamentu za okres korzystania przez osobę trzecią z sygnału, nie mniej jednak, niż za trzy miesiące.” (wyrok SOKiK z dnia 23 października 2008r., sygnatura akt XVII AmC 86/08, numer postanowienia: 1561),
- „W przypadku korzystania przez abonenta w sposób nieuprawniony z usług operatora nie objętych umową lub umożliwienia przez abonenta korzystania przez nieuprawnione osoby trzecie z usług operatora za pomocą przyłącza sieciowego lub końcówki sieci, abonent będzie zobowiązany do zapłaty na rzecz operatora kary umownej w wysokości 1000 zł (słownie jeden tysiąc złotych), przy czym operator będzie uprawniony do dochodzenia odszkodowania uzupełniającego na zasadach ogólnych do pełnej wartości szkody.” (wyrok SOKiK z dnia 3 listopada 2008r., sygnatura akt XVII AmC 54/08, numer postanowienia: 1791).

Wzorce umowy pn. „Regulamin świadczenia usług telekomunikacyjnych przez Telewizję Kablową +Lębork” Sp. z o.o.” i „Cennik usług telekomunikacyjnych świadczonych przez Telewizję Kablową +Lębork+ Sp. z o.o.”, tj. wzorce, w których Prezes Urzędu zakwestionował postanowienia wymienione w punkcie I sentencji decyzji administracyjnej, weszły w życie z dniem 1 czerwca 2012r.

MAJĄC NA UWADZE ZEBRANY W SPRAWIE MATERIAŁ DOWODOWY, PREZES URZĘDU ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE.

[9] Podstawą do zastosowania przez Prezesa Urzędu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest ustalenie, czy w rozpatrywanej sprawie doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego, bowiem, zgodnie z art. 1 ust. 1 ww. ustawy, określa ona warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów właśnie w interesie publicznym, a wobec powyższego godzi się uznać, iż regulacja ta należy do sfery prawa publicznego, a zatem instrumenty w niej przewidziane mogą być stosowane tylko i wyłącznie wtedy, gdy na skutek działań przedsiębiorców naruszony został interes publicznoprawny. Tak w toku postępowania, jak i przy wydawaniu decyzji administracyjnej Prezes Urzędu powinien być zatem rzecznikiem tego interesu, albowiem wynika to z jego zadań w strukturze administracji publicznej¹.

Interes publiczny w postępowaniu administracyjnym nie jest pojęciem jednolitym i statym i w każdej sprawie powinien on być odrębnie ustalony i konkretyzowany.

W ocenie Prezesa Urzędu, niniejsza sprawa ma taki, tj. publicznoprawny, charakter, a to dlatego, że dotyczy ona szeroko rozumianej ochrony interesu bliżej nieokreślonej grupy konsumentów, którzy są lub mogą być klientami korzystającymi z ofert/usług przedkładanych im i świadczonych przez TK „Lębork”, co najmniej potencjalnie narażonymi na konsekwencje stosowania przez tego przedsiębiorcę postanowień umownych naruszających zbiorowe interesy konsumentów, a okoliczność ta w stopniu wystarczającym uzasadniła podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

¹ Wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 4 lipca 2001r., sygnatura akt XVII Ama 108/00.

- [10] W postępowaniu, które kończy niniejsza decyzja administracyjna, skarżonemu przedsiębiorcy postawiono zarzut naruszenia art. 24 ust. 1 oraz art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 24 ust. 1, „Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów”, natomiast zgodnie z ust. 2 tego artykułu, „Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. - Kodeks postępowania cywilnego [...]”.

Aby działania przedsiębiorcy mogły zostać uznane za sprzeczne z powołanymi wyżej przepisami art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, niezbędne jest wykazanie, iż spełniają one łącznie następujące przesłanki:

- są działaniami przedsiębiorcy, które ujawniają się w obrocie konsumenckim, a więc dotyczą relacji przedsiębiorca-konsument,
- stanowią działanie bezprawne,
- naruszają zbiorowe interesy konsumentów.

- [11] Stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, pod pojęciem przedsiębiorcy rozumie się przedsiębiorcę w znaczeniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity: Dz.U. z 2013r., poz. 672), w której, odpowiednio do art. 4, przyjęto, iż jest nim osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

Wynika stąd, iż działania TK „Lębork” mogą podlegać, jako działania przedsiębiorcy, kontroli i ocenie dokonywanym na podstawie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

- [12] Zgodnie z art. 4 pkt 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i art. 22¹ Kodeksu cywilnego, za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

W przedmiotowej sprawie fakt stosowania przez TK „Lębork”, w obrocie z konsumentami, wzorców umowy pn. „Regulamin świadczenia usług telekomunikacyjnych przez Telewizję Kablową +Lębork+ Sp. z o.o.” i „Cennik usług telekomunikacyjnych świadczonych przez Telewizję Kablową +Lębork+ Sp. z o.o.” nie budzi wątpliwości, co przesądza o tym, iż pierwszą z przesłanek należy uznać za spełnioną.

- [13] Z kolei, bezprawność jest ujmowana tradycyjnie jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Pojęcie porządku prawnego obejmuje nakazy i zakazy wynikające z norm prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów.²

Bezprawność jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga zatem kwestia, czy zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego oraz z nakazami i zakazami wynikającymi z zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów.

O bezprawności działania decyduje w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego.³ Równocześnie, dla stwierdzenia bezprawności działania przedsiębiorcy bez znaczenia pozostaje strona podmiotowa czynu, a zatem wina sprawcy (w znaczeniu subiektywnym, oznaczającym wadliwość procesu decyzyjnego sprawcy) i stopień tej winy, a także świadomość istnienia naruszonych norm prawnych.

- [14] W okolicznościach faktycznych sprawy, którą kończy decyzja administracyjna, bezprawność działania przedsiębiorcy wywodzi się z tożsamości odpowiednich postanowień wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego, oraz postanowień kwestionowanych przez Prezesa Urzędu, wskazanych w punkcie I

² Tak Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 13 listopada 2007r., sygnatura akt XVII AmA 45/07.

³ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2002r., I PKN 267/2001.

sentencji decyzji administracyjnej, a na rzecz takiego stanowiska przemawia to, iż zakaz stosowania tych pierwszych nie ogranicza się jedynie do przedsiębiorcy, przeciwko któremu zapadł wyrok w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, lecz rozciąga się również na wszystkich innych przedsiębiorców posługujących się postanowieniami identycznymi, tożsamymi, bowiem art. 479⁴³ Kodeksu postępowania cywilnego prawomocność przedmiotowego wyroku rozszerza - od chwili wpisania wzorca umowy do ww. rejestru - również na osoby trzecie.

Wpis określonego postanowienia do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza zatem, że od tego momentu stosowanie określonej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych. Powyższe stanowisko Prezesa Urzędu zgodne jest z orzecznictwem Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006r., sygnatura akt III SZP 3/06, stwierdził, iż „stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów [...]”, a w jej uzasadnieniu wskazał m.in., iż „[...] praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a u.o.k.ik. [obecnie - art. 24] obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przestawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru [...]. Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a u.o.k.ik. [obecnie - art. 24] znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności [...]”.

Wobec tego, że z powołanego wyroku Sądu Najwyższego wynika wprost, iż nie jest konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej, za niedozwolone mogą zostać uznane również postanowienia wzorców umów mieszczące się w hipotezie postanowienia wpisane do rejestru, którego treść będzie ustalona w oparciu o dokonaną jego wykładnię, bowiem stosowanie do postanowienia o treści zbliżonej tak samo godzi w interesy konsumentów, jak stosowanie postanowienia identycznego z tym, które zostało wpisane do rejestru.

- [15] W ocenie Prezesa Urzędu postanowienia wzorców umowy wykorzystywanych w obrocie konsumenckim przez TK „Lębork” , wymienione w punkcie I sentencji decyzji administracyjnej, mogą być uznane za tożsame, tak co do celu, jak i skutku ich stosowania, z odpowiednimi postanowieniami wpisanymi na podstawie prawomocnych wyroków SOKiK do rejestru postanowień niedozwolonych, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, a, w konsekwencji, naruszać przepisy art. 24 ust. 1 i art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.
- [16] Argumentując na rzecz słuszności tej tezy zestawiono poniżej postanowienia kwestionowane, odpowiadające im postanowienia niedozwolone, wprowadzone do rejestru, oraz wskazano przestanki dowodzące ich tożsamości.

Ad [1] SENTENCJI DECYZJI ADMINISTRACYJNEJ

We wzorcu umowy pn. „Regulamin świadczenia usług telekomunikacyjnych przez Telewizję Kablową +Lębork” Sp. z o.o.” znajdują się postanowienia o treści:

- [i] „Dostawca Usług nie ponosi odpowiedzialności za:
[...] nieprawidłowe funkcjonowanie Usługi dostępu do Internetu uniemożliwiającej transfer danych, niezależnie od Dostawcy Usług.” (Rozdział III Warunki świadczenia usług, § 7 Usługa dostępu do Internetu, ust. 4 pkt b),
- [ii] „Dostawca Usług nie ponosi odpowiedzialności za brak sygnału telekomunikacyjnego w Sieci lub nienależytą jego jakość wynikające z:
a. przyczyn leżących poza Siecią, m.in. z powodu awarii zasilania energetycznego,

b. innych przyczyn niezawinionych przez Dostawcę Usług, takich jak siła wyższa, działalność osób trzecich, za które Dostawca Usług nie ponosi odpowiedzialności [...]” (Rozdział III Warunki świadczenia usług, § 14 Odpowiedzialność Dostawcy Usług, ust. 2), podczas gdy w rejestrze postanowień niedozwolonych zapisano m.in. postanowienia o treści:

- „Operator nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usług wynikłe z faktu niewłaściwego funkcjonowania sieci telekomunikacyjnych innych operatorów telekomunikacyjnych.” (wyrok SOKiK z dnia 14 marca 2005r., sygnatura akt AmC 21/04, numer postanowienia w rejestrze: 797),
- „Ustugodawca nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek zakłócenia działalności sieci, wynikające z działania siły wyższej, lub pracy nadajników w pobliżu sieci Ustugodawcy oraz awarie łącz Innych Operatorów.” (wyrok SOKiK z dnia 12 marca 2007r., sygnatura akt XVII AmC 1/07, numer postanowienia w rejestrze: 1163),
- „Operator nie ponosi odpowiedzialności za szkody i awarie powstałe w wyniku zdarzeń losowych (...) pozostających poza wpływem i kontrolą Operatora (np. wyładowania atmosferyczne, awarie urządzeń nadawczych nadawców itp.).” (wyrok SOKiK z dnia 24 listopada 2006r., sygnatura akt XVII AmC 163/05, numer postanowienia w rejestrze: 1337).

Analiza treści i skutków postanowień wpisanych do rejestru prowadzi do stwierdzenia, iż wszystkie one są niezgodne zarówno z art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego, stosownie do którego postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne), jak i z art. 385³ pkt 2 Kodeksu cywilnego, odpowiednio do którego za niedozwolone uznaje się postanowienia wyłączające lub istotnie ograniczające odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

Ponadto, jak podniósł SOKiK w wyroku z dnia 14 marca 2005r., sygnatura akt XVII AmC 21/04, na mocy którego wpisano do rejestru klauzulę o numerze 797, uchylanie się przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego od odpowiedzialności, nawet wtedy, gdy są po temu powody (np. „niewłaściwe funkcjonowanie sieci telekomunikacyjnych innych operatorów lub dostawców”), nie może skutkować tym, że konsument zostanie pozbawiony jakiegokolwiek wiedzy o podmiocie, na którym ta odpowiedzialność ciąży, i który, wskutek tego, może powziąć przekonanie, iż w ogóle nie posiada uprawnień do dochodzenia odpowiednich roszczeń.

Do podobnych konstatacji prowadzi również, zdaniem Prezesa Urzędu, analiza treści i skutków stosowania przez TK „Lębork” postanowień „Regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych przez Telewizję Kablową +Lębork” Sp. z o.o.” związanych z uchylaniem się przez tego przedsiębiorcę od odpowiedzialności z tytułu niewykonania bądź nienależytego wykonania oferowanych i świadczonych przez niego usług.

I tak, odpowiednio do art. 104 ust. 1 ustawy Prawo telekomunikacyjne, do odpowiedzialności przedsiębiorców telekomunikacyjnych za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usługi telekomunikacyjnej stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego z zastrzeżeniem ust. 2 oraz art. 107 ust. 1. tej ustawy.

Z kolei, stosownie do art. 471 Kodeksu cywilnego, dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Jeżeli zatem postanowienia kwestionowane przez Prezesa Urzędu:

- nie zostały przez konsumentów korzystających z usług telekomunikacyjnych oferowanych i świadczonych przez TK „Lębork” uzgodnione z nimi indywidualnie,
- kształtują prawa i obowiązki tych konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy, a to w zakresie częściowego lub całkowitego wyłączenia odpowiedzialności przedsiębiorcy telekomunikacyjnego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania świadczonych przez niego usług,
- nie zapewniają konsumentom pełnej, rzetelnej i jasnej informacji co do osób/podmiotów, za pomocą których przedsiębiorca telekomunikacyjny wykonuje swoje zobowiązanie lub

którym realizację tego zobowiązania choćby w części powierza, tak, by mogli oni od tych osób/podmiotów, w wypadku, gdyby zaszła taka potrzeba (np. wtedy, gdy ma miejsce „brak sygnału telekomunikacyjnego w Sieci” lub jego jakość jest „nienależyta” z „przyczyn leżących poza Siecią, m.in. z powodu awarii zasilania energetycznego”), dochodzić swoich uzasadnionych roszczeń,

to można przyjąć, iż wykazują one wystarczającą zbieżność, tożsamość co do celu i skutków, z odpowiednimi postanowieniami wpisanymi do rejestru postanowień uznanych za niedozwolone (tu: np. pod numerami 797, 1163 i 1337).

AD [2] SENTENCJI DECYZJI ADMINISTRACYJNEJ

We wzorcu umowy pn. „Regulamin świadczenia usług telekomunikacyjnych przez Telewizję Kablową +Lębork” Sp. z o.o.” znajduje się również postanowienie o treści:

„Odszkodowania i obniżenie Opłat Abonamentowych następuje na wniosek Abonenta w trybie postępowania reklamacyjnego określonego w § 11, przy czym w wypadku Awarii pod warunkiem zawiadomienia o niej Dostawcy usług za pomocą jednego z dostępnych kanałów kontaktu w trakcie jej trwania. W takim wypadku odszkodowanie i obniżenie Opłat Abonamentowych naliczane jest od dnia zgłoszenia.” (§ 14 Odpowiedzialność Dostawcy Usług, ust. 7),

podczas gdy w rejestrze postanowień niedozwolonych zapisano m.in. postanowienie o treści:

- „Za moment, od którego liczona jest przerwa w braku sygnału przyjmuje się datę pisemnego zgłoszenia.” (wyrok SOKiK z dnia 12 marca 2007r., sygnatura akt XVII AmC 1/07, numer postanowienia w rejestrze: 1169).

W ocenie Prezesa Urzędu treść postanowienia §14 ust. 7 „Regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych ...” wykazuje podobieństwo - co do istoty i skutków - z treścią postanowienia wpisanego do rejestru pod numerem 1169.

Porównanie postanowienia kwestionowanego z postanowieniem niedozwolonym wskazuje, iż treść pierwszego z nich kształtuje, w sposób tożsamy z treścią drugiego, prawa i obowiązki konsumenta: oba postanowienia uzależniają możliwość uzyskania przez konsumenta należnego mu odszkodowania i zwrotu części opłaty abonamentowej z tytułu przerwy w świadczeniu usługi nie tylko od zgłoszenia tego faktu przedsiębiorcy usługę świadczącemu, ale także określają arbitralnie, w sposób analogiczny, moment, od którego przedsiębiorca ten ponosi odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usługi telekomunikacyjnej („[...] odszkodowanie i obniżenie Opłat Abonamentowych naliczane jest od dnia zgłoszenia” lub „Za moment, od którego liczona jest przerwa [...] przyjmuje się datę [...] zgłoszenia”).

Nadto, w kontekście powyższego należy podkreślić i to, iż taki sposób przyjęcia na siebie odpowiedzialności przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego jest dla abonentów usług o tyle uciążliwy, o ile naraża ich zarówno na ewentualne poniesienie szkody związanej nie tylko z rozliczeniem faktycznego okresu braku sygnału (awarii), ale i z wydłużeniem okresu, w którym dostawca usługi winien przywrócić sygnał (usunąć awarię), jak i na to, że wyłącza w istocie jakąkolwiek odpowiedzialność przedsiębiorcy telekomunikacyjnego z tytułu niewykonania umowy w okresie pomiędzy zaistnieniem awarii a przekazaniem dostawcy zawiadomienia o awarii.

AD [3] SENTENCJI DECYZJI ADMINISTRACYJNEJ

We wzorcu umowy pn. „Cennik usług telekomunikacyjnych świadczonych przez Telewizję Kablową +Lębork+ Sp. z o.o.” znajdują się postanowienia o treści:

- [i] „Kara umowna za udostępnienie usługi telewizji kablowej poza lokal - 50 krotność abonamentu”, (Opłaty windykacyjne),
- [ii] „Kara umowna za udostępnienie usługi Internetu poza lokal - 50 krotność abonamentu”, (Opłaty windykacyjne),
- [iii] „Kara umowna za podłączenie większej liczby komputerów niż określonych w Parametrach Technicznych - 50 krotność abonamentu” (Opłaty windykacyjne),
- [iv] „Kara umowna za korzystanie z usług Dostawcy Usług w sposób nieuprawniony - 50 krotność abonamentu” (Inne opłaty),

podczas gdy w rejestrze zapisano m.in. postanowienia o treści:

- „W przypadku, o którym mowa w pkt. 6.4.2, Operator może domagać się ponadto od Abonenta zapłacenia odszkodowania w wysokości abonamentu za okres korzystania przez osobę trzecią z sygnału, nie mniej jednak, niż za trzy miesiące.” (wyrok SOKiK z dnia 23 października 2008r., sygnatura akt XVII AmC 86/08, numer postanowienia: 1561),
- „W przypadku korzystania przez abonenta w sposób nieuprawniony z usług operatora nie objętych umową lub umożliwienia przez abonenta korzystania przez nieuprawnione osoby trzecie z usług operatora za pomocą przyłącza sieciowego lub końcówki sieci, abonent będzie zobowiązany do zapłaty na rzecz operatora kary umownej w wysokości 1000 zł (słownie jeden tysiąc złotych), przy czym operator będzie uprawniony do dochodzenia odszkodowania uzupełniającego na zasadach ogólnych do pełnej wartości szkody.” (wyrok SOKiK z dnia 3 listopada 2008r., sygnatura akt XVII AmC 54/08, numer postanowienia: 1791).

W ocenie Prezesa Urzędu, którą SOKiK podzielił i uznał za swoją, postanowienie wpisane pod numerem 1561 rejestru postanowień uznanych za niedozwolone pozostaje w sprzeczności z art. 361 § 2 Kodeksu cywilnego dotyczącym odpowiedzialności odszkodowawczej zobowiązanego do odszkodowania, odpowiednio do którego to przepisu naprawienie szkody obejmuje tak straty, które poszkodowany poniósł, jak i korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządono, przy czym - z uwagi na kompensacyjny charakter odszkodowania - jego wysokość powinna pozostawać w związku z wysokością szkody poniesionej przez poszkodowanego, z uwzględnieniem rzeczywiście poniesionych strat i utraconych korzyści, gdy, tymczasem, postanowienie kwestionowane przez Prezesa Urzędu ustala swoistą karę umowną mogącą nie mieć bezpośredniego związku z wysokością szkody poniesionej przez przedsiębiorcę klauzulę stosującego.

Z kolei, badając treść postanowienia wpisanego pod numerem 1791, SOKiK, powołując się na „ustalone orzecznictwo sądowe” (tu: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2005r., sygnatura akt ICK 586/04, oraz wyrok SOKiK z dnia 13 czerwca 2005r., sygnatura akt XVII AmC 20/04), stwierdził, podobnie, iż kara umowna zastrzegana we wzorcu umowy musi pozostawać we współmiernej wysokości do poniesionej szkody, czyli nie powinna być w stosunku do niej rażąco wygórowana.

Mając na uwadze, iż w każdym z postanowień kwestionowanych przez Prezesa Urzędu skarżony przedsiębiorca określił wysokość kary umownej z tytułu:

- udostępnienia usługi telewizji kablowej poza lokal,
- udostępnienia usługi Internetu poza lokal,
- podłączenia większej liczby komputerów niż określonych w Parametrach Technicznych,
- korzystania z usług Dostawcy Usług w sposób nieuprawniony,

na kwotę odpowiadającą „50 krotności abonamentu”, mając też na uwadze i to, że sytuacje, w których abonent miałby tak wysoką karę umowną zapłacić, nie zostały przez TK „Lębork” jednoznacznie i precyzyjnie zdefiniowane (określono je co najwyżej jako „udostępnienie [...] poza lokal”, „podłączenie większej ilości komputerów” lub „korzystanie z usług [...] w sposób nieuprawniony”), przez co może powstać uzasadniona wątpliwość co do współmierności tej kwoty i rzeczywistej, faktycznej straty/utraconych korzyści poniesionych przez TK „Lębork”, stwierdza się, iż postanowienia wpisane do rejestru pod numerami 1561 i 1791 oraz powyższe postanowienia „Cennika usług telekomunikacyjnych świadczonych przez Telewizję Kablową +Lębork+ Sp. z o.o.” mogą zostać uznane tak zakresie celu ich stosowania, jak i wywołanych przez nie skutków, pomimo widocznych różnic w użytym słownictwie i składni, za zbliżone, tożsame.

[17] Za spełnioną należy uznać także i trzecią przesłankę, o której mowa w punkcie [10] uzasadnienia decyzji administracyjnej, tj. naruszenie zbiorowych interesów konsumentów przez kwestionowane wyżej postanowienia wzorców umowy.

I tak, stosownie do treści przepisu art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w którym sformułowano definicję negatywną zbiorowego interesu konsumentów, nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów.

Z kolei, stosownie do treści art. 1 ust. 1 ustawy wolno przyjąć, iż o zbiorowych interesach konsumentów mówi się wtedy, gdy działania przedsiębiorcy są powszechne, a ich negatywne skutki mogą dotknąć każdego, obecnego lub przyszłego, konsumenta będącego lub mogącego być jego kontrahentem, trudno natomiast mówić o nich wtedy, gdy zasięgiem działań przedsiębiorcy i skutków tych działań objęci są co najwyżej konsumenci indywidualni lub grupa tych konsumentów, i tylko oni, a nie ogół konsumentów, mieliby być objęci szczególną ochroną wynikającą z ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.^{4,5}

Zdaniem Prezesa Urzędu, w sprawie którą kończy niniejsza decyzja administracyjna warunek ten jest spełniony, a to dlatego, że oferta usług telekomunikacyjnych przedstawiana i proponowana abonentom przez TK „Łębork”, zawierająca postanowienia niedozwolone, sprzeczne z zakazami wynikającymi z art. 24 ust. 1 i art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, adresowana jest lub może być adresowana nie do ściśle określonego, konkretnego konsumenta, nawet nie do ich ograniczonej grupy, lecz do z góry nieokreślonej, trudnej do zidentyfikowania liczby konsumentów, których sytuacja jest lub może być podobna.

Już tylko w uzupełnieniu stanowiska przedstawionego wyżej Prezes Urzędu chciałby przywołać dodatkowo pogląd, jaki wyraził w jednym z wyroków SOKiK, odpowiednio do którego „jeżeli potencjalną daną praktyką przedsiębiorcy może być dotknięty każdy konsument w analogicznych okolicznościach, to ma miejsce naruszenie zbiorowych interesów”⁶.

[18] Wobec tego, iż wszystkie wskazane wcześniej przesłanki, o których mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zostały w stanie faktycznym sprawy spełnione,

PREZES URZĘDU ORZEKL, JAK W PUNKCIE I SENTENCJI DECYZJI ADMINISTRACYJNEJ.

[19] Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby i nieumyślnie, dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Jak wynika z treści powołanego przepisu, kara pieniężna ma charakter fakultatywny, co oznacza, iż w ramach uznania administracyjnego o zasadności jej nałożenia w danej sprawie decyduje Prezes Urzędu, przy czym nie ogranicza go w tym jakikolwiek katalog przesłanek ustawowych, od spełnienia których ta decyzja byłaby uzależniona, choć w art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wskazano, iż już przy ustalaniu wysokości kary „należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy”.

W punkcie I sentencji decyzji administracyjnej kończącej niniejsze postępowanie Prezes Urzędu stwierdził przekroczenie przez Trójmiejską Telewizję Kablową zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, tj. zakazu stosowanie przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, których istotą jest posługiwanie się w obrocie konsumenckim (we wzorcach umów) klauzulami wpisanymi do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, a wobec tego, iż zakaz ten ma charakter bezwzględny, brak jest przesłanek natury prawnej, które umożliwiłyby ich zalegalizowanie.

W kontekście powyższego Prezes Urzędu rozważył ponadto, czy skarżony przedsiębiorca realizował zarzucane mu praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów z faktycznym zamiarem ich stosowania, czy też były one jedynie skutkiem niezachowania przez niego odpowiedniej ostrożności wymaganej od profesjonalisty w trakcie konstruowania wzorców umowy

⁴ Por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 lipca 2008r., sygnatura akt VI ACa 306/08.

⁵ Takie stanowisko znajduje też potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 września 2003r., sygnatura akt I CKN 504/01, stwierdził, iż „Nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy antymonopolowej można wszczynać tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument, wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy także ochronie nieograniczonej liczby przyszłych konsumentów”.

⁶ Por. wyrok z dnia 13 stycznia 2009r., sygnatura akt XVII Ama 26/08.

i przewidywania ekonomicznych i pozaekonomicznych konsekwencji stosowania tych wzorców w praktyce prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

Wobec tego, iż ogół okoliczności sprawy wskazuje na tę drugą możliwość, tj. na niedochowanie przez niego odpowiedniej, profesjonalnej staranności w zakresie konstruowania wzorców umowy, zapisy których kwestionuje się w postępowaniu, które kończy niniejsza decyzja administracyjna, Prezes Urzędu stwierdza, ostatecznie, iż działał on nieumyślnie.

- [20] Mając na uwadze, iż łączny przychód osiągnięty w roku 2012 przez TK „Lębork” wyniósł ██████████ zł, maksymalna kara, jaka mogłaby w tym wypadku zostać nałożona na przedsiębiorcę przez Prezesa Urzędu, nie byłaby większa niż ██████████ zł.

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu dokonał oceny wagi naruszenia stwierdzonego w niniejszej decyzji administracyjnej, która to waga określa wysokość kwoty bazowej kary będącej odsetkiem uzyskanego przez ww. przedsiębiorcę w 2012 roku przychodu.

Z kolei, oceniając wagę praktyk stosowanych przez TK „Lębork” Prezes Urzędu uwzględnił, w pierwszej kolejności, tę okoliczność, iż ich bezprawność jest wywodzona w stanie faktycznym sprawy jedynie z tożsamości postanowień umownych z postanowieniami uznanymi za niedozwolone i wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego, nie zaś z przepisów ogólnie obowiązujących, wziął też jednak pod uwagę i to, że tak „Regulamin świadczenia usług telekomunikacyjnych przez Telewizję Kablową +Lębork” Sp. z o.o.”, jak i „Cennik usług telekomunikacyjnych świadczonych przez Telewizję Kablową +Lębork+ Sp. z o.o.”, zawierające kwestionowane postanowienia, weszły w życie z dniem 1 czerwca 2012r. i trwają, wg wiedzy Prezesa Urzędu, do dnia wydania niniejszej decyzji administracyjnej.

Ustalając wysokość kwoty bazowej służącej do ustalania wysokości kary pieniężnej odpowiadającej praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, zdefiniowanym w punkcie I sentencji decyzji administracyjnej, Prezes Urzędu, mając na uwadze przestanki, o których mowa wyżej, ustalił ostatecznie tę kwotę na poziomie ██████████ % dla każdego postanowienia wymienionego w punkcie I sentencji, czyli łącznie - dla ██████████ postanowień tam wymienionych - na poziomie ██████████ % przychodów przedsiębiorcy uzyskanych w roku 2012, tj. na poziomie 3.183 zł.

Przy ustalaniu ostatecznej kwoty kary pieniężnej Prezes Urzędu wziął również pod uwagę zarówno to, iż przedsiębiorca, w zakresie kwestii rozstrzyganych w niniejszej decyzji, dopuścił się naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów po raz pierwszy, jak i to, iż trudno byłoby wskazać na istnienie innych okoliczności, dodatkowo obciążających przedsiębiorcę, pozwalających na podwyższenie wyjściowego poziomu tej kwoty.

Podejmując decyzję dotyczącą nałożenia kary pieniężnej i określając jej wysokość w sposób opisany wyżej Prezes Urzędu wziął pod uwagę nie tylko wspomniane wcześniej okoliczności, ale i możliwości finansowe TK „Lębork”; jego zdaniem, przyjęta ostatecznie wysokość kary jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, służąc podkreśleniu naganności stosowania przez przedsiębiorcę, profesjonalistę, praktyk godzących w interesy słabszych uczestników rynku, jakimi są konsumenci, winna również pełnić, w odpowiednim zakresie, wobec innych przedsiębiorców, funkcję prewencyjną i wychowawczą.

Wobec powyższego,

PREZES URZĘDU ORZEKL, JAK W PUNKCIE II SENTENCJI DECYZJI ADMINISTRACYJNEJ.

- [21] Zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania.

Z kolei, stosownie do art. 80 ustawy, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

W postępowaniu prowadzonym pod sygnaturą akt RGD.61-8/13/HK Prezes Urzędu orzekł w punkcie I sentencji decyzji administracyjnej, iż TK „Lębork” dopuściła się stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Zważywszy na tę okoliczność, zważywszy także i na to, iż kosztami postępowania - wynoszącymi 19,00 zł (słownie: dziewiętnaście złotych) - są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Prezesa Urzędu z TK „Lębork”, obciążono nimi ww. przedsiębiorcę.

Wobec powyższego,

PREZES URZĘDU POSTANOWIŁ, JAK W PUNKCIE III SENTENCJI DECYZJI ADMINISTRACYJNEJ.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie:

NBP O/O WARSZAWA 51101010100078782231000000.

Na podstawie art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. z 2000r. Nr 98, poz. 1071 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyznaczył stronie termin 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na uiszczenie kosztów niniejszego postępowania w wysokości 19,00 zł (słownie: dziewiętnaście złotych). Powyższą kwotę należy wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie:

NBP O/O WARSZAWA 511010101000787822 31000000.

POUCZENIA:

Stosownie do treści art. 81 ust 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z art. 479²⁸ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, od niniejszej decyzji administracyjnej przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku, w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

Stosownie do art. 81 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z art. 479³² § 1 i § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, w wypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach postępowania, zawartego w punkcie III sentencji decyzji, należy wnieść zażalenie na nie do Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku, w terminie tygodnia od dnia doręczenia decyzji.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury UOKiK w Gdańsku
Roman Jarząbek

OTRZYMUJE:

Telewizja Kablowa „Lębork” Spółka z o.o.
ul. Czołgistów 32
84-300 Lębork